

КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РЕДАКЦИЯ НА ИЗМЕНЕНИЯТА В ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ, ИЗГОТВЕНИ ОТ ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ МЕЖДУ ПЪРВО И ВТОРО ЧЕТЕНЕ

В приетия на първо четене § 2, чл.250а, алинея 1 се изменя така:

чл. 250а (1) За нуждите на разкриване и разследване на **тежки престъпления и престъпления по глава девета "а" от Наказателния кодекс**, както и за издирване на лица, предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, съхраняват за срок 12 месеца данни, създадени или обработени в процеса на тяхната дейност, които са необходими за:

1. проследяване и идентифициране на източника на връзката;
2. идентифициране на направлението на връзката;
3. идентифициране на датата, часа и продължителността на връзката;
4. идентифициране на типа на връзката;
5. идентифициране на крайното електронно съобщително устройство на потребителя или на това, което се представя за негово крайно устройство;
6. установяване на идентификатор на ползваните клетки.

Мотиви: Предлага се нова редакция на чл.250а, ал.1, която възпроизвежда действащия чл.251, ал.1 и е съобразна с чл.34, ал.1 от Конституцията. Според последната норма неприкосновеността на кореспонденцията може да се ограничава само за разкриване или предотвратяване на тежки престъпления.

В приетия на първо четене § 2, чл.250а, алинея 3 се изменя така:

(3) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, **са длъжни да унищожат** данните след изтичането на срока по ал. 1.

Мотиви: Предлага се нова редакция на чл.250а, ал.3, с която се създава абсолютно задължение за предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, са длъжни да унищожат данните след изтичането на срока по ал. 1. Това е в съответствие с принципа, според който лични данни могат да се обработват, в това число да има достъп до тях, само при наличие на необходимост и законна цел (Директива 95/46/ЕО, Конвенция № 108 на Съвета на Европа и Закона за защита на личните данни). Такава необходимост и законна цел няма след изтичането на 12-месечния срок, тъй като ако не е получен достъп от компетентния орган по чл. 250в, ал. 1 данните следва да се унищожат, а ако е получен такъв достъп, то данните се съхраняват вече от компетентния орган.

В приетия на първо четене § 2, чл.250а, алинея 4 се изменя така:

(4) Данните, до които е бил предоставен достъп от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които не се използват за

изготвяне на веществени доказателствени средства, **се унищожават** от компетентния орган по чл. 250в, ал. 1. **в едномесечен срок** от изтичане на периода от време, определен със съдебното разпореждане съгласно чл.250в, ал.5, т.1.

Мотиви: Предлага се нова редакция на чл.250а, ал.4, с която се създава задължение за компетентните органи, получили достъп до съхранени данни за електронните съобщения, да ги унищожат в едномесечен срок от изтичане на определения със съдебното разпореждане по чл.250в, ал.5 срок, ако не са използвани за изготвяне на веществени доказателствени средства. Редакцията е аналогична на чл.31, ал.3 от Закона за специалните разузнавателни средства (за разлика от ЗСРС, според който данните се унищожават в 10-дневен срок от прекратяване прилагането на специалното разузнавателно средство, тук се предлага по-голям, едномесечен срок, доколкото вероятно става въпрос за по-голям обем данни). След изтичане на определения от съда срок гаранцията на чл.34, ал.2 от Конституцията престава да действа и при отпаднала цел на съхранението на данните, същите следва да се унищожат (чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека, Директива 95/46/ЕО, Конвенция № 108 на Съвета на Европа и Закона за защита на личните данни).

4. В приетия на първо четене в § 2 чл. 250б, алинея 1, предвиждаща достъп чрез интерфейс, отпада.

Мотиви: Съгласно чл.8 от от Европейската конвенция за правата на човека вмешателството на държавата в правото на зачитане на личния живот и кореспонденция е допустимо само когато това е предвидено в закон, за защита на изброените в Конвенцията интереси и при спазване на принципа „необходимост в демократичното общество“. В практиката на Европейския съд за правата на човека, чието тълкуване на Конвенцията е задължително, се приема, че наличието на „необходимост в демократичното общество“ предполага намесата да е „достатъчна и релевантна“ на защитата на съответния интерес и да е налице „належаща обществена необходимост“. Преценката на тези обстоятелства може да бъде извършена само конкретно за всеки един случай. Това изключва достъп чрез пряка техническа връзка.

Същия извод налага и нормата на чл.34 от Конституцията. Според ал.2 ограничаването на неприкосновеността на кореспонденцията може да става само с акт на съдебната власт, което означава конкретна преценка за всеки един случай и изключва достъп чрез пряка техническа връзка. В този смисъл и Решение № 13627/ 2008 г. на ВАС на РБ (ДВ бр.108 от 2008 г., в сила от 19.12.2008 г.).

5. В приетия на първо четене чл. 250б, ал. 2 става ал.1 и се изменя така:

Чл. 250б. (2) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, в срок до 8 часа от постъпване в деловодството на предприятието на разпореждането за достъп по чл. 250в, ал. 4 или чл. 251, ал. 2 предоставят данните директно на органите, които са поискали достъп.

Мотиви: Промените са редакционни, съобразени с отпадането на достъпа чрез интерфейс.

6. В приетия на първо четене чл. 250б, ал. 3 става ал.2.

7. Приетият на първо четене § 2, чл. 250в, ал. 7 се изменя така:

(7) Периодът от време, който обхваща справка, е до 12 месеца.

Ал. 8, 9 и 10 – отпадат.

Мотиви: С новата редакция на ал.7 се определя максимален период, който може да обхваща справка съгласно съдебното разпореждане. Такъв до момента не е предвиден, което е абсурдно, тъй като хипотетично нищо не пречи да се определи прекомерно голям период. Новата редакция е аналогична на чл.21, ал.1 от ЗСРС.

8. Приетите на първо четене § 2, чл. 250в, ал. 8, 9 и 10 отпадат.

Мотиви: Текстовете на ал.8, 9 и 10 имат смисъл само при наличие на пряк достъп чрез интерфейс, поради което в настоящата редакция следва да отпаднат.

9. Приетият на първо четене § 5, чл. 261б, се изменя така:

Чл. 261б. (1) Народното събрание чрез комисия, определена с правилника за организацията и дейността му, осъществява парламентарен контрол и наблюдение на процедурите по разрешаване и осъществяване на достъп до данните по чл. 250а, ал. 1, както и за защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразен достъп до тези данни.

(2) За осъществяване на дейността си комисията по чл. 261б има право:

1. да изисква в рамките на своята компетентност информация от органите по чл. 250в, ал. 1;

2. да проверява редовността на водене на регистрите при органите по чл. 250в, ал. 3 и ал. 6 за тяхната дейност по закона заедно със съхраняваните искания, разрешения и разпореждания за предоставяне на достъп до данните по чл. 250а, ал. 1, както и за съхраняването и унищожаването на данните по чл. 250а, ал. 1;

3. на достъп до помещенията, в които се съхраняват документите във връзка с предоставянето на достъп до данните по чл. 250а, ал.1, и до помещенията, в които се съхранява и унищожават придобитата чрез тях информация;

4. Комисията изготвя доклади за извършените проверки.

(3) Комисията уведомява служебно или при поискване гражданите, когато техни данни по чл.250а, ал.1 са били получени или обработвани по друг начин неправомерно. При поискване комисията уведомява гражданите за резултатите от извършената проверка в двумесечен срок от регистриране на заявлението.

(4) Гражданите се уведомяват по реда на Наказателнопроцесуалния кодекс, когато данните, до които е бил предоставен достъп, са използвани за изготвяне на веществени доказателствени средства.

(5) Гражданите може да не бъдат уведомени по ал.1 за срок от пет години, считано от предоставянето на данните по чл.250а на компетентен орган по чл.250в, ал.1, когато достъпът е насочен към предотвратяване на вреда или опасност от вреда спрямо суверенитета, независимостта или териториалната цялост на Република България или нейната външна политика и международни отношения, свързани с националната сигурност.

Мотиви: Съгласно чл.8 от Европейската конвенция за правата на човека, тълкувана от Европейския съд за правата на човека в решение по делото Асоциация за европейска интеграция и права на човека и Екимджиев с/у България, в правото по чл.8 се включва право на информация на гражданите в рамките на една система за следене. При формулиране на предложените редакции е отчетен текстът на чл.34з от ЗСРС. Предвидено е гражданите да бъдат уведомявани не само по инициатива на комисията, но и по тяхно искане. По този начин комисията ще може да осъществява проверка по индивидуални заявления, доколкото в много случаи констатациите от годишната проверка ще бъдат недостатъчни.

10. В приетия на първо четене § 7, чл.332а се изменя така:

Чл. 332а. Длъжностно лице от държавен орган или предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, което наруши **или не изпълни задълженията си в срок** или злоупотреби с данните по чл. 250а, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв.

Мотиви: Текстът е предвиден в настоящия текст на закона и е еднакъв в случаите на злоупотреба с данни или нарушение на задълженията. В настоящата редакция е добавен и случаят на неизпълнение на задълженията на предприятията за срочно предоставяне на данни съгласно чл.250б.